

CIG-Saúde Laboral

Boletín nº 32

Nº 32 MAIO 2019 CIG - GABINETE TÉCNICO CONFEDERAL DE SAÚDE LABORAL www.cigsaudelaboral.org

SUMARIO

SABÍAS QUÉ..?

MÁIS DA METADE DAS

**MÁIS DA METADE DAS
EMPRESAS NON INVESTIGAN
OS ACCIDENTES DE TRABALLO,
A PESARES DE SER
LEGALMENTE OBRIGATORIO**

DE... 2019

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

ANÁLISE/OPINIÓN

**INFORME SOBRE A DESIGUALDADE
GLOBAL (World Inequality Lab)**

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

ANÁLISE/OPINIÓN

**O REXISTRO DA XORNADA DE
TRABALLO: UN DISPOSITIVO DE
PROTECCIÓN FRONTE AO ABUSO
LABORAL**

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

EDITA: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

Máis da metade das empresas non investigan os accidentes de traballo, a pesares de ser legalmente obrigatorio

FINANCIADO POR:

CÓD. ACCIÓN: AT2018-0038

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE TRABAJO, MIGRACIONES
Y SEGURIDAD SOCIAL

FUNDACIÓN
ESTATAL PARA
LA PREVENCIÓN
DE RIESGOS
LABORALES, F.S.P.

Confederación Intersindical Galega

A lei de Prevención de Riscos Laborais (LPRL) no seu artigo 16.3 obriga ao empresario a “investigar os feitos que teñan producido un dano para a saúde dos traballadores/as, co gallo de detectar as causas destes feitos”. Se nos atemos literalmente ao artigo 16.3 da LPRL, a obriga do empresario é a de investigar todos aqueles accidentes con consecuencias lesivas para os traballadores/as afectados.

Transcendendo esta delimitación formal en relación á obriga de investigación de “accidentes con consecuencias lesivas para os traballadores/as” e facendo unha lectura ampla da LPRL en consonancia co seu espírito e filosofía, resulta evidente que esta delimitación resulta a todas luces insuficiente ao non incluír todos aqueles “accidentes brancos” ou tamén chamados “incidentes” que, por unha ou outra circunstancia non remataron ocasionando lesións aos traballadores/as. A súa necesaria investigación permitiría identificar situacións de risco descoñecidas ou infravaloradas ata ese intre, posibilitando a implantación de medidas correctoras para o seu control sen ter que esperar a que acontezan accidentes lesivos para os traballadores/as.

Os obxectivos dunha investigación de accidentes consisten esencialmente por unha banda en:

- Coñecer os feitos acontecidos que deron lugar ao accidente.
- Deducir as causas que os teñen producido.
- Eliminar as causas para evitar accidentes semellantes.
- Aproveitar a experiencia para mellorar os niveis de prevención.

Así as cousas parece lóxico e necesario que dada a súa obriga legal e as consecuencias que deste acto se derivan, o empresario debería en principio investigar todos os accidentes de traballo. Neste senso existen diversos criterios para seleccionar e discriminar que accidentes ou incidentes deben ser sempre investigados.

A Organización Internacional do Traballo (OIT), considera que se deben investigar os accidentes que:

- Ocasionan a morte ou lesións graves.
- Aqueles que provocando lesións menores, se repiten e revelan situacións ou prácticas de tra-

ballo perigosas, debéndose corrixir antes de que ocasionen un accidente máis grave.

- Aqueles accidentes, sucesos perigosos ou incidentes que os axentes que interveñen na prevención da empresa (Servizo de Prevención Propio ou Alleo, Comité de Seguridade e Saúde, Delegados de Prevención) ou a propia autoridade laboral e sanitaria consideren necesario investigar polas súas características especiais.

Por outra parte o Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo (INSST) ao considerar que é imposible investigar todos os accidentes, establece os seguintes criterios:

- Investigar todos os accidentes mortais e graves.
- Investigar aqueles accidentes leves, os incidentes ou incluso os accidentes brancos nos que se dea algunha destas características:
  - ✓ Notable frecuencias repetitiva
  - ✓ Risco potencial de orixinar lesións graves
  - ✓ Que presenten causas non ben coñecidas

Que acontece se non se investiga un accidente ou incidente?

Se incumpre unha obriga legal establecida para o empresario, tanto para accidentes como para incidentes. Este incumprimento empresarial constitúe unha infracción tipificada como grave, xustificada pola perda de importantísima e vital información para realizar actividades preventivas eficaces.

En calquera caso resulta conveniente que naquelas empresas nas que exista un Comité de Seguridade e Saúde Laboral, se establezan os criterios sobre o tipo de accidentes e incidentes que se investigarán e o grado de intensidade que en cada caso terán que ter esas investigacións.

Asemade deberíase garantir a participación dos delegados/as de prevención na investigación de accidentes e incidentes, non só por ser unha obriga legal do empresario, senón porque a súa participación facilita a obtención de información fundamental de primeira man que está máis achegada á realidade de traballo.

A NON INVESTIGACIÓN DOS ACCIDENTES DE TRABALLO POLAS EMPRESAS

Como xa vimos anteriormente a investigación dos accidentes/incidentes de traballo é un instrumento necesario e imprescindible para coñecer as causas que os provocaron, de tal xeito que se poidan adoptar as medidas preventivas necesarias para eliminar esas causas e reducir a posibilidade de que se poidan repetir ese tipo de accidentes.

No caso de accidente o empresario está legalmente obrigado a notificar por escrito á autoridade laboral os danos para a saúde sufridos polos traballadores/as ao seu servizo no desenvol-

vemento das súas actividades laborais (artigo 23.3 da LPRL), a través do *Sistema de Declaración Electrónica de Accidentes de Traballo (Delt@)* ou o sistema equivalente que estea establecido na correspondente Comunidade Autónoma.

Pois ben, a pesares das prescricións normativas, as determinacións legais e os sistemas de comunicación habilitados para asegurar o cumprimento destas obrigas, a maioría dos empresarios do estado español incumpren flagrantemente a súa

obriga legal de investigar os accidentes de traballo acontecidos na súa empresa.

Aínda que dende a *Enquisa Nacional de Xestión da Prevención* realizada no ano 2009 polo chamado en aquel entón Instituto Nacional de Seguridade e Hixiene no Traballo (INSHT), que xa puxera de manifesto que só un 35% das empresas españolas investigaba os accidentes, -sorpontemente non se volveu facer a nivel estatal unha enquisa destas características-, en cambio si sabemos que só o 60% das empresas que contratan un servizo de prevención alleo (SPA) contratan a actividade preventiva de investigación de accidentes de traballo.

Por outra banda se acudimos á *II Enquisa sobre Xestión Preventiva das Empresas Andaluzas* realizada no 2014 e altamente representativa do que acontece no conxunto do Estado, os resultados afianzan contundentemente o dito ata agora. Segundo esta enquisa só un 28,4% das empresas andaluzas investigan os accidentes laborais dos traballadores/as ao seu servizo.

Máis recentemente, no ano 2016, a *Enquisa Anual Laboral (EAL)* realizada polo Ministerio de Traballo e que excepcionalmente ese ano incluíu un apartado sobre prevención de riscos laborais, a pesares de que na mesma se excluíron sectores como agro, gandería, silvicultura, pesca, educación, defensa, administración pública, empregadores de persoal doméstico, actividades sanitarias e de servizos sociais, e que esta foi dirixida a empresas de cinco ou máis traballadores/as, o resultado da mesma revelou que só un 34,4% das empresas españolas investigaba os accidentes laborais. Isto é, que o 65,6% das empresas non cumpren coa súa obriga legal de investigar os accidentes.

Así as cousas parece evidente que estamos ante un problema crónico e cunha longa traxectoria histórica que parece non preocupar demasiado nin aos distintos partidos de Goberno dos últimos anos, nin tan sequera á propia Inspección de Traballo que non inclúe no seu Plan Estratéxico 2018-

2020 ningún tipo de actuación destinada a paliar esta perigosa situación.

Se temos en conta que os accidentes non investigados rondan o 60%, isto supón que uns 300.000 accidentes de traballo quedan anualmente sen investigar, sen que isto conleve ningún tipo de sanción para a infinita maioría das empresas que non cumpren coa legalidade nesta materia.

Tal é así que segundo a propia Memoria da Inspección de Traballo correspondente ao ano 2017, no apartado sobre “Investigación de Accidentes de Traballo (AT) e Enfermidades Profesionais (EEPP)”, se computaron un total de apenas 1.501 actuacións nesta materia, das que tan so 110 derivaron en proposta de sanción e 230 en requirimento. Así as cousas non é de estrañar que os empresarios sexan conscientes da súa impunidade para seguir sen cumprir coa obriga de investigar os accidentes de traballo dos seus empregados/as. Hoxe por hoxe a posibilidade de que os sancionen é practicamente insignificante.

Propostas de mellora

Mais esta situación con vontade política e a necesaria sensibilidade laboral é perfectamente abordable, cando menos para mellorar substancial-

mente a calamitosa e preocupante situación actual. Aparte da evidente necesidade de incrementar dunha maneira importante o número de actuacións da Inspección de Traballo nesta materia dándolle a prioridade que realmente merece, poderían adoptarse outras

iniciativas sinxelas que contribúan a mudar esta cronificada e inadmisíbel situación, a saber:

- Esixir que a contratación da investigación de accidentes forme parte obrigatoria do contrato de prestación dos servizos a realizar polos Servizos de Prevención Alleos (SPA), cando menos cando as empresas non contén acreditadamente co persoal propio cualificado e competente para realizar esta función.
- Que cando a Inspección de Traballo reciba unha comunicación de accidente a través do sistema Delt@, este emita automaticamente un requirimento para que a empresa presente á Inspección de Traballo nun prazo prudencial o Informe de Investigación do Accidente (IIA).
- Cando a empresa sexa reincidente na non investigación dos accidentes que lle afectan, se incrementen as contías de sanción actualmente contempladas no artigo 12.3 da LISOS que agora van dos 2.046 € aos 40.985 €.

“Investigar un accidente de traballo hoxe constitúe a base para impedir que se poida repetir mañá”

Depósito Legal:
C428-2012

Os contidos publicados son responsabilidade exclusiva do Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral da Confederación Intersindical Galega e non reflicten necesariamente a opinión da “Fundación Estatal para la Prevención de Riesgos Laborales F.S.P.”

Edita: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral. www.cigsaudelaboral.org